

Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

**Ἡ σημασία καὶ ἐπικαιρότητα
τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου**

Διεθνές Συνέδριο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ΕΚΠΑ γιὰ τὰ 1700 χρόνια
ἀπὸ τὴ σύγκληση τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου
Ἀθήνα 18-20 Νοεμβρίου 2025

Ἡ Α' Σύνοδος τῆς Νικαίας, Βασιλικὴ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, Ἀττάλεια

Τρίτη 18 Νοεμβρίου 2025

**Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν
Κεντρικὸ Κτήριο, Πανεπιστημίου 30**

Τετάρτη 19 καὶ Πέμπτη 20 Νοεμβρίου 2025

**Θεολογικὴ Σχολή-Πανεπιστημιούπολη
Αἴθουσα Ὁπτικοακουστικῆς Διδασκαλίας**

**Μὲ τὴν εὐγενικὴ χορηγία τῆς
Ἱερᾶς Μεγίστης Μονῆς Βατοπαιδίου**

Ἐπιστημονικὴ καὶ Ὁργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Συνεδρίου

Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος Σαββάτος,
Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ ΕΚΠΑ

Δημήτριος Μόσχος, Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ ΕΚΠΑ

Ἀθανάσιος Γλάρος, Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας καὶ
Θρησκευολογίας τοῦ ΕΚΠΑ

Νικόλαος Ξιώνης, Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ ΕΚΠΑ

Ἑλένα Γιαννακοπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια τοῦ Τμήματος
Κοινωνικῆς Θεολογίας καὶ Θρησκευολογίας τοῦ ΕΚΠΑ

Σταῦρος Γιαγκάζογλου, Αναπληρωτὴς Καθηγητὴς, Ἀντιπρόεδρος τοῦ
Τμήματος Θεολογίας τοῦ ΕΚΠΑ

Εὐστάθιος Λιανός-Λιάντης, Αναπληρωτὴς Καθηγητὴς, Ἀντιπρόεδρος τοῦ
Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας καὶ Θρησκευολογίας τοῦ ΕΚΠΑ

Α' Συνεδρία
Τρίτη 18 Νοεμβρίου 2025
Τελετή έναρξης του συνεδρίου
Χαιρετισμοί- Εισαγωγική Όμιλία
Μεγάλη Αίθουσα του Πανεπιστημίου Αθηνών
Κεντρικὸ Κτήριο, Πανεπιστημίου 30

Χαιρετισμοί

- 18.00-18.30** Ὁ Πρύτανης τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Αθηνῶν κ. Γεράσιμος Σιάσος
- Μήνυμα τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου
- Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς, κ.κ. Θεοδώρου
- Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου
- Χαιρετισμός τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Αθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, κ.κ. Ἱερωνύμου
- Χαιρετισμός τοῦ Κοσμήτορα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ΕΚΠΑ κ. Ἑμμανουήλ Καραγεωργίου
- 18.30-19.00** Μητροπολίτης Φιλαδελφείας, ὑπέρτιμος καὶ ἑξαρχος Λυδίας καὶ Πρόεδρος Βενετίας κ. Μελίτων (Καρᾶς),
Ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος: Ἑδραίωμα τῆς πίστεως, ἑκφρασις τῆς συνοδικότητος, διαχρονικὴ μαρτυρία ἐνότητος
- 19:00-19:30** Ὕμνους τῆς ἐορτῆς τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ψάλλει ὁ Βυζαντινὸς Χορὸς ΤΡΟΠΙΟΣ μὲ χοράρχη τὸν Κωνσταντῖνο Ἀθ. Ἀγγελίδη, Πρωτοψάλτη καὶ Διδάσκαλο τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης
1. «Τῇ ὑπερμάχῳ» Ἦχος πλ. δ'. Εἴσοδος τοῦ χοροῦ
 2. «Ὑπερδεδοξασμένος εἶ, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν», Ἀπολυτίκιο ἁγίων Πατέρων σὲ σύντομο καὶ ἀργὸ εἰρμολογικὸ μέλος, ἦχος πλ. δ' τρίφωνος

3. Ἡ α' καὶ ἡ γ' ᾠδὴ ἀπὸ τὸν κανόνα τῶν ἁγίων Πατέρων, ἦχος πλ. β', τετράφωνος
4. «Τῶν ἁγίων Πατέρων ὁ χορός», Δοξαστικὸν εἰς τοὺς αἶνους τῶν ἁγίων Πατέρων. Μέλος ἱερομονάχου Θεοφάνους Βατοπαιδινοῦ, ἦχος πλ. δ'
5. «Τὶς Θεὸς μέγας», ἦχος βαρὺς. Ἑξοδὸς τοῦ χοροῦ.

20:00

Δεῖπνο Συνέδρων-Ὁμιλητῶν στὸ ἐστιατόριο τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν «Ἰαμβος», στὸ κτήριο τοῦ ΕΚΠΑ «Κωστής Παλαμᾶς»

Β' Συνεδρία

Τετάρτη 19 Νοεμβρίου 2025

Θεολογικὴ Σχολή

Αἴθουσα Ὁπτικοακουστικῆς Διδασκαλίας

09:00-11:00 Ἡ θεολογικὴ διερεύνηση τοῦ ἔργου τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου

Πρόεδρος-Συντονιστής: Νικόλαος Ξεζάκης, Ὁμότιμος Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ΕΚΠΑ, Ἀρχὼν Ὁφφικίαλος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

09:00-09:20 Prof. Dr. Thomas Graumann, Καθηγητὴς Ἀρχαίας Χριστιανικῆς Ἱστορίας καὶ Πατερικῆς Θεολογίας, Διευθυντὴς Σπουδῶν Θεολογίας, Homerton College, Πανεπιστήμιο τοῦ Cambridge (ἐξ ἀποστάσεως),

Theological Discussions at Nicaea and the «Grammar» of the Creed

09:20-09:40 Χαράλαμπος Ἀτματζίδης, Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Θεολογίας ΑΠΘ,
Τὸ βιβλικὸ ὑπόβαθρο τῶν ἀποφάσεων τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Χριστιανικοῦ Πάσχα

- 09:40-10:00** Αθανάσιος Γλάρος, Καθηγητής του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας του ΕΚΠΑ,
Η απολογητική του Αρείου βάσει τῶν ἐπιστολῶν του πρὸς τὸν ὁμόφρονα Εὐσέβιο Νικομηδείας, τὸν ὀρθόδοξο Ἀλέξανδρο Ἀλεξανδρείας καὶ τὸν Αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνο. Κριτική θεολογική θεώρηση
- 10:00-10:20** Νικόλαος Ξιώνης, Καθηγητής του Τμήματος Θεολογίας του ΕΚΠΑ,
Ἐλευθερία καὶ ἀναγκαιότητα στὸν Θεὸ κατὰ τὴν διδασκαλία τοῦ Μεγ. Ἀθανασίου
- 10:20-10:40** Πρωτοπρεσβύτερος Χρήστος Φιλιώτης, Αναπληρωτής Καθηγητής, του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας καὶ Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ τοῦ ΑΠΘ,
Η υπεράσπιση τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀπὸ τὸν ἅγιο Ἰλάριο Πικταβίου
- 10:40-11:00** Γεώργιος Σταυρόπουλος-Γιουσπάσογλου, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Θεολογίας του ΕΚΠΑ,
Η ἔννοια τῆς ἰσότητος (aequalitas) στὴν τριαδολογικὴ σκέψη του Ἰλαρίου Πικταβίου
- 11:00-11:30** Συζήτηση
- 11:30-12:00** Διάλειμμα

Γ' Συνεδρία

- 12:00-14:00** Ἐκκλησιολογία, οἰκουμενικότητα καὶ συνοδικότητα
Πρόεδρος-Συντονιστής: Κωνσταντῖνος Λιάκουρας, Ὁμότιμος Καθηγητής Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ΕΚΠΑ
- 12:00-12:20** Ἰωάννης Παναγιωτόπουλος, Καθηγητής καὶ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ ΕΚΠΑ.
Τὸ Κωνσταντῖνιο ὄραμα τῆς οἰκουμένης καὶ ὁ οἰκουμενικός χαρακτήρας τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (325 μ.Χ.)

- 12:20-12:40** Αρχιμανδρίτης π. Αμφιλόχιος Μήλτος, Δρ. Θεολογίας, Κληρικός
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος, Ἐπιστημονικὸς Συνεργάτης
Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν Βόλου,
*Ἡ συνοδικότητα ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἐκκλησιολογίας τῶν κανόνων
τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου*
- 12:40-13:00** Μητροπολίτης Πισιδίας κ. Ἰώβ (Getcha), Συμπρόεδρος τῆς Μικτῆς
Διεθνoῦς Ἐπιτροπῆς Θεολογικοῦ Διαλόγου μεταξύ τῆς Ρωμαιο-
καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, μέλος τῆς
Ἐπιτροπῆς «Πίστης καὶ Τάξης» τοῦ Παγκόσμιου Συμβουλίου
Ἐκκλησιῶν,
*Ἐκκλησιολογικὲς καὶ οἰκουμενικὲς διαστάσεις τῆς Α' Οἰκουμενικῆς
Συνόδου*
- 13:00-13:20** Δημήτριος Μόσχος, Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ
ΕΚΠΑ,
*Ἡ πρόσληψη τοῦ Συμβόλου τῆς Νικαίας ὡς μηχανισμὸς ἐνότητας
τοῦ τοπικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος ἕως τὸν 7ο αἰῶνα*
- 13:20-13:40** Ἑλένα Γιαννακοπούλου, Ἀναπληρώτρια Καθηγήτρια τοῦ Τμήματος
Κοινωνικῆς Θεολογίας καὶ Θρησκευσιολογίας τοῦ ΕΚΠΑ,
*Ἡ τελικὴ διαμόρφωση τοῦ ἐνιαίου κειμένου τοῦ Συμβόλου
Νικαίας Κωνσταντινουπόλεως στὴν Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο*
- 13:40-14:00** Νίκος Κουρεμένος, Ἐρευνητικὸς ἐταῖρος στὴν Ἀκαδημία Θεολογικῶν
Σπουδῶν Βόλου,
*Ἡ πρόσληψη τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀπὸ τίς Ἀρχαῖες
Ἀνατολικὲς Ἐκκλησίες*
- 14:00-14:20** Πρωτοπρεσβύτερος Βασίλειος Γεωργόπουλος, Ἀναπληρωτῆς
Καθηγητῆς τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας καὶ
Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ τοῦ ΑΠΘ,
Οἱ Λουθηρανοὶ καὶ ἡ Α' Οἰκουμενικὴ σύνοδος
- 14:20-14:50** Συζήτηση

Δ' Συνεδρία

17:00-19:00 Στρογγυλή Τράπεζα:

Ἡ συνοδικότητα μεταξύ Ἀνατολῆς καὶ Δύσης

Ἡ λειτουργία τῆς συνοδικότητας σήμερα

Πρόεδρος-Συντονιστής: Μητροπολίτης Μεσσηνίας Χρυσόστομος (Σαββάτος), Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ ΕΚΠΑ

17:00-17:20 Σεβασμιώτατος Ἰωάννης Σπιτέρης, πρώην Ἀρχιεπίσκοπος καθολικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κερκύρας, Ζακύνθου, Κεφαλληνίας

17:20-17:40 π. Ναρέκ Σαχινιάν, ἐφημέριος Ι. Ν. Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, Μητρόπολη Ὁρθοδόξων Ἀρμενίων Ἑλλάδος, Λεβὸν Οὐνανιάν, Διάκονος Ι. Ν. Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, Μητρόπολη Ὁρθοδόξων Ἀρμενίων Ἑλλάδος

17:40-18:00 Kyle McCracken, Καθηγητὴς Συστηματικῆς Θεολογίας καὶ Χριστιανικῆς Ἠθικῆς στὸ Ἑλληνικὸ Βιβλικὸ Κολλέγιο, Διευθυντὴς τοῦ Διεθνoῦς Προγράμματος ISP

Ε' Συνεδρία

Πέμπτη 20 Νοεμβρίου 2025

Θεολογικὴ Σχολή

Αἴθουσα Ὁπτικοακουστικῆς Διδασκαλίας

09:00-11:00 Ἡ ἐπικαιρότητα τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου

Πρόεδρος-Συντονιστής: Ἀπόστολος Νικολαΐδης, Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας καὶ Θρησκευιολογίας τοῦ ΕΚΠΑ,

09:00-09:20 Μαρίνα Κολοβοπούλου, Καθηγήτρια τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ ΕΚΠΑ,

Ὁ ὅρος «ὁμοούσιος» σὲ καιροὺς μετα-αληθείας: Ἡ νικαϊκὴ Ὁρθοδοξία ὡς ἀπάντηση στὶς ἀφηγήσεις τοῦ μεταμοντέρνου πλουραλισμοῦ

- 09:20-09:40** Μητροπολίτης Περιστερίου, Γρηγόριος (Παπαθωμᾶς),
Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ ΕΚΠΑ,
Ἡ καταστρατήγηση τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἐν τῇ ἰσχύι τους
- 09:40-10:00** Κωνσταντῖνος Κορναράκης, Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος
Θεολογίας τοῦ ΕΚΠΑ,
*Ἡ θεολογία τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ὡς ὑπόμνημα
ἀνθρωπολογίας στὴν ἐποχὴ τῆς ὕστερης νεωτερικότητας*
- 10:00-10:20** Φώτιος Ἀποστολός, Ἐπίκουρος Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος
Θεολογίας τοῦ ΕΚΠΑ,
*Ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ ὁ καθορισμὸς τοῦ Πάσχα: Απόφαση
ἐνότητας καὶ λειτουργικὴ ἐμπειρία μέχρι τὸν 21ο αἰῶνα*
- 10:20-10:40** Βασιλικὴ Σταθοκώστα, Καθηγήτρια τοῦ Τμήματος Θεολογίας
τοῦ ΕΚΠΑ,
*Οἱ Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι στὸν Οἰκουμενικὸ Διάλογο: Κοινὴ
Παράδοση, Κοινὴ Κατανόηση, Καθολικὴ Ἀποδοχή;*
- 10:40-11:00** Σταῦρος Γιαγκάζογλου, Ἀναπληρωτὴς Καθηγητὴς τοῦ
Τμήματος Θεολογίας τοῦ ΕΚΠΑ,
Τὸ μήνυμα τῆς Νικαίας γιὰ τὸν σύγχρονο κόσμον καὶ πολιτισμὸ
- 11:00-11:30** Συζήτηση
- 11:30-12:00** Διάλειμμα

ΣΤ' Συνεδρία

- 12:00-14:00** **Στρογγυλὴ Τράπεζα: Οἰκουμενικότητα καὶ Παγκοσμιοποίηση**

Πρόεδρος-Συντονιστής: Εὐστάθιος Λιανός-Λιάντης,
Ἀναπληρωτὴς Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς
Θεολογίας καὶ Θεησκευολογίας τοῦ ΕΚΠΑ
- 12:00-12:20** Εὐάγγελος Βενιζέλος, πρῶην Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβέρνησης
καὶ Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν, Ὁμότιμος Καθηγητὴς
Συνταγματικοῦ Δικαίου τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ ΑΠΘ

- 12:20-12:40** Κωνσταντῖνος Κυρανάκης, Αναπληρωτής Υπουργός Μεταφορῶν
- 12:40-13:00** Νίκος Ξυδάκης, Δημοσιογράφος, πρώην Υπουργός
- 13:00-13:30** Συζήτηση
- 13:30-14:00** **Συμπεράσματα Συνεδρίου:** Μητροπολίτης Μεσσηνίας
Χρυσόστομος (Σαββάτος), Καθηγητής τοῦ Τμήματος
Θεολογίας τοῦ ΕΚΠΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
SCHOOL OF THEOLOGY